

Primorski dnevnik

Leto XIII - št. 268 (3803)

TRST, nedelja 10. novembra 1957

Cena 30 lir

Odvratno nasilje

Vsiljevanje ali samovoljno spreminjevanje osebnih imen pod kakršno koli pretvezo ni le protiustavno, ampak pomeni hkrati tudi teptanje človeške osebnosti

Bivša anglo-ameriška vojaška uprava je 7. decembra 1946 s svojim ukazom št. 289 ukinila veljavnost fašističnega odloka št. 1238 od 9. 7. 1939, ki je v svojem 72. členu prepovedoval dajati tako imenovana »tujja« rojstna imena novorojen- cem italijanskih državljano- v. S tem je ta vojaška uprava ukinila na našem področju veljavnost fašistične odredbe, ki je bila naperjena predvsem, in moremo reči izključno proti italijanskim državlja- nom slovenske in hrvaške narodnosti, da bi fašizem mogel tako zanikati obstoj slovenske in hrvaške narodne manjšine v mejah ita- lijske države. Ta fašistični odlok je bil hkrati dopolnilo fašističnega za- kona iz leta 1928, s kateri- mi so nasilno poitalijanči- li slovenske in hrvaške prilike, kakor tudi krajev- na imena. Hkrati so iz- gnali slovenski jezik iz vseh šol, v javnosti pa je bila strogo prepovedana u- poraba slovenskega in hr- vaškega jezika. Tako si se mogli tedaj srečati na vsakem koraku s hiper- kulturnim geslom tuda- njih italijanskih »puri- stov«: »Qui si parla solo italiano!».

Mislili smo, da je to ne- častno poglavlje italijan- ske preteklosti za vedno za nami, in da nam s takimi in podobnimi zadevami ne bo treba več izgubljati ne časa ne živcev, ker smo gojili upanje, da se nova italijanska politika ven- darle ne bo več podajala na tako negotova pota na- cionalne nestrpnosti in prave nacionalne mrznje. Po najnovejšem odloku vladnega komisarja št. 173 od 10. oktobra letos pa je tako upanje doživelo precejšen udarec, od kate- rega si bo težko opomog- lo, če bi pristojne oblasti nameravale vztrajati v tej smeri. S tem odlokom je namreč generalni vladni komisar ukinil veljavno- st ukaza št. 289 bivše an- glo-ameriške vojaške upra-

ve z dne 7. decembra 1946 in ponovno raztegnil na naše področje veljavnost fašističnega odloka št. 1238 od 9. julija 1939 o prepovedi dajanja »tujih« rojstnih imen otrokom ita- lijskih državljanov. Iz tega izhaja, da morajo ita- lijski državljani, ne gle- de na to, ali so po narod- nosti Nemci, Francozi, Slovenci, Hrvati itd., daja- ti svojim otrokom le ita- lijska rojstna imena (o primkih se za sedaj sicer še ne govori, ni pa nobene- ga razloga — vsaj po isti »logiki« tega prvega kora- ka — da tudi leti ne pri- dejo s časom na vrsto, kljub temu, da si svoje prilike ljudje ne dajejo sami.)

Kje pa so ta italijanska rojstna imena, ki jih mo- ra po novem ukazu ura- dnik na matičnem uradu celo na lastno pest vsiliti otroku slovenskih ali tudi italijanskih staršev? Gio- vanni, Giacomo, Tomma- so, Giosuè...? Niti naj- manj: le-ta, kot pretežna večina italijanskih rojst- nih imen, so le italizirani- rana tujja rojstna imena, in najnovejši »puristi« bi si naprtili Sifzovo delo, če bi hoteli očistiti to str- nišče.

Tudi s te plati je torej očitno, da ne gre za »ure- jevanje in čiščenje matič- nih knjig«, kakor z nacio- nalističnim evfemizmom neko pojasnjuje to oživ- ljanje fašistične raznaro- dovalne prakse, ampak gre za vsiljevanje tuje vo- lje italijanskim državlja- nom slovenske ali druge narodnosti glede tega, kar spada v neoporečno pri- stojnost tudi po ustavi pri- znane osebnosti vsakega posameznega držav- ljana. Rojstno ime je o- sebnostno ime, in nam ga nih- če ne sme samovoljno spreminjati, še manj pa svojevoljno vsiljevati.

Po drugi plati pa je prav tako očitno, da pri razte- gnitvi na naše področje ve- ljavnosti fašističnega od- loka o »tujih« rojstnih i-

menih — vladnega general- nega komisarja ni vodila skrb za čistost italijanske- ga jezika, češ — kakor »pojasnjujejo« zgoraj o- menjeni »puristi« — »tujja« rojstna imena v matičnih knjigah pomenijo »invazi- jo tujih besed v italijan- ski slovar«!

Ta pa je še najbolj de- bela! Odkar svet stoji, so bila rojstna imena imena oseb, nikakor pa »besede«, ki bi jih mogli poiskati v nekem slovarju. Listanje kolikor hočete, tudi po najboljših slovarjih ita- lijskega jezika, našli ne boste niti enega ne »ita- lijskega« ne »tujega« o- sebnega imena. Pri vsilje- vanju »italijanskih« rojst- nih imen italijanskim dr- žavljanom slovenske na- rodnosti ne gre torej za »čistost« italijanskega je- zika, ampak za povsem ne- dopusten, protiušten po- skus raznarodovanja Slo- vencev.

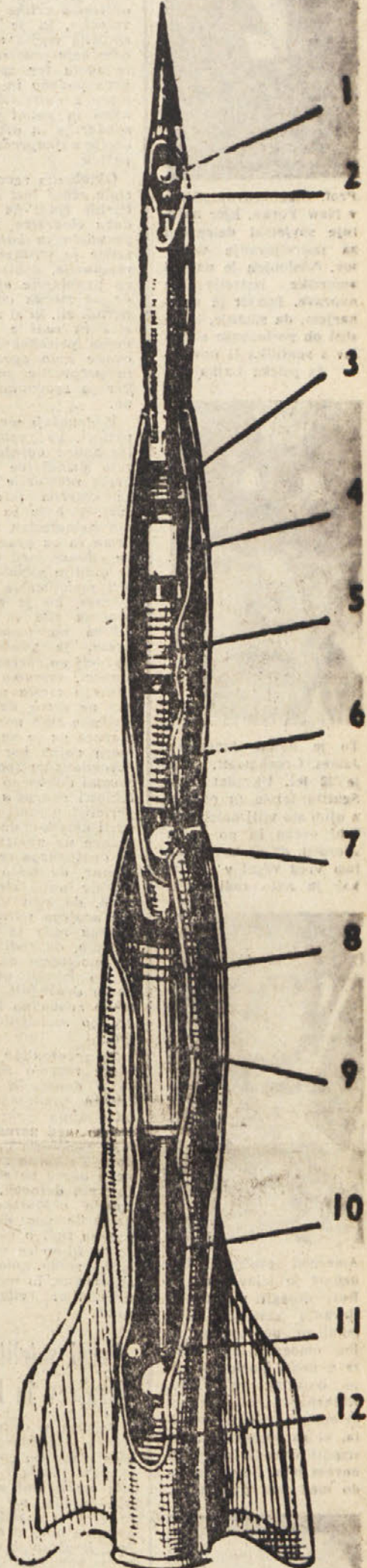
Slovenci so, oziroma bi morali biti enakopravni državljani v demokratično urejeni državi. In kakor imajo v taki državi vsi dr- žavljan pravico dajati svo- jim otrokom osebna ime- na po svoji narodnostni pripadnosti (ali pa dru- gačna, kakršna je pač ra- ven njihove izobrazbe in stopnja njihove narodne zavestnosti), tako imajo tudi Slovenci neizbrisno pravico dajati svojim otro- kom slovenska imena (če tako želijo in hočejo). Vsa- ko vmešavanje v to zade- vo ni nič drugega kot de- janje nasilja ene narodno- sti nad drugo, in to vprav glede tega, kar spada med najbolj tipične značilnosti neke narodnosti.

DUSAN HREŠČAK

(O gornjem vprašanju je naš list že poročal, »Sloven- ska gospodarsko-kulturna zveza« je proti ponovnemu uveljavljanju fašističnega za- kona o »tujih« rojstnih ime- nih že odločno protestirala; odnehati pa ne bomo, do- kler ne bodo ukinili odloka vladnega generalnega komi- sarja št. 173.)

To je Lajka, psička, ki že osem dni leti v drugem sovjetskem sputniku nad nami in ki se bo verjetno v nekaj dneh — mogoče že danes — živa vrnila na Zemljo. Desno pa je slika izstrelka, ki je ponesel sputnik v vesolje. Slika je bila objavljena v neki sovjetski reviji. Posamezni deli, ki so označeni s številkami, predstavljajo: 1. satelit, 2. pogonski mehanizem, 3. baterija, 4. kompresor helijevega goriva, 5. tank za gorivo, 6. tank za oksidacijo, 7. motor drugega stadija, 8. baterija, 9. tank za gorivo drugega stadija, 10. tank za oksidacijo, 11. turbinske sesalke, 12. motor prvega stadija. (Telefoto)

Svet nestrpno pričakuje sporočilo o usodi potnice v sputniku - Lajke

Postavljajo se tri domneve: Lajka je poginila, oddajni aparati so se pokvarili, ali pa morda živi in o njej molčijo - Vztrajne govorice o poizkusih za njen povratak na Zemljo

MOSKVA, 9. — Že dva dni niso uradna poročila, ki objavljajo informacije o drugem sputniku, omenila podatkov o Lajki. Zadnja vest, ki jo je s tem v zvezi objavil moskovski radio, je samo navajala, da se opazovanja nadaljujejo in da telemetrične postaje še dajajo registrirane merjenja.

Kakor poroča dopisnik Tanjuga iz Moskve, sklepa- jo iz tega, da je Lajka morda že poginila. S tem v zvezi se postavljajo tri domneve: 1. Lajka je po- ginila. 2. Oddajni aparati so se pokvarili in v So- vjetski zvezi nimajo več vesti o potnici »velikega sputnika«. 3. Lajka je morda še živa, toda mo- skovski radio nalašč o tem molči.

Ena stvar pa je gotova, da je zadnje poročilo, ki je navajalo, da se Lajka registrirajo glavne fiziolo- ške funkcije Lajke, bilo objavljeno 7. novembra zve- čer.

Tudi londonski listi do- mevajo, da je Lajka goto- vo poginila. »Daily Herald« piše: »Včeraj se v ničemur ni omenjala možnost, da je bila izstreljena iz satelita, živa ali mrtva. Morala je poginiti v svojem brlogu polnem znanstvenih instru- mentov, izstreljena v vse- mirje... in v zgodovino.« »Daily Express« pa objavlja

sti o Lajki, ki se razpola- ga z živili. Poročilo pravi, da so življenjske funkcije ži- vali normalne razen nekate- rih malenkostnih motenj. Varšavski radio pa je danes navajal nekatere dopise iz Moskve, ki govorijo o mo- rebitem povratku Lajke na Zemljo. Radio je takole po- ročal: »Kakor javlja naš do- pisnik, se v Moskvi z ve- likim zanimanjem pričakuje sporočilo o izstrelitvi kabi- ne, v kateri je hermetično zaprta Lajka, iz sputnika št. 2, in o njenem povratku na Zemljo. Sinodi ni sovjetski tisk v vseh o sputniku št. 2 omenjal Lajke.« Ravnatelj observatorija v Cambridgeu v Angliji Martin Ryle pa izreka mnenje, da so morda bili radijski oddajniki po- škodovani, ko je bila Lajka izstreljena iz satelita.

Zadnje poročilo, ki ga je moskovski radio oddajal da- nes popoldne, pravi: »Prvi umetni satelit Zemlje in nje- gova raketa krožita okoli Zemlje že več kot en me- sec. Potekel je skoraj en teden od izstrelitve drugega sputnika. Material, ki se je zbral kot rezultat opazovanj in merenj, se skrbno pro- čuje, medtem ko bodo kmalu pojasnjeni parametri: gi-

banja sputnikov in karakte- ristike reakcij, ki jih po- vzroča zavrtilna akcija viš- jih plasti atmosfere.« Poročilo dodaja, da prvi satelit napravi sedaj pot okoli Zemlje v 94,72 minut. Ta čas se manjša za 2,94 sekund vsakih 24 ur. Naj- večja višina prvega sputnika je 810 kilometrov, največja višina drugega sputnika pa je 1650 kilometrov. Očitno je, dodaja poročilo, da le- tita oba sputnika po dokaj nižji krožni poti, kakor sta letela, ko sta bila izstre-ljena.

Drugi satelit napravi krog okoli Zemlje v 103,52 minut. Njegova hitrost se manjša za 213 sekund vsakih 24 ur. Poročilo pravi nato, da napravi raketa prvega sput- nika krog okoli Zemlje v 94,43 minut in leti niže ka- kor satelit sam. Raketa do- seže največjo višino 695 ki- lometrov. Čas, ki ga raketa uporabi za pot okoli Zem- lje, se mnogo hitreje manj- ša kakor čas sputnika.

Kakor rečeno, pa v Mo- skvi z veliko nestrpnostjo pričakujejo uradno sporoči- lo, ki bi moralo povedati, ali je Lajka, ki je v sput- niku, še živa, ali je poginila, ali pa se je živa in zdrava

vrnila na Zemljo. Od sinoči je v sovjetski prestolnici ne- mogoče dobiti najmanjši na- mig s tem v zvezi niti iz poluradnih virov. Prevladu- je mnenje, da so napravili poizkus, da bi Lajko pripel-jali zopet na Zemljo. S tem v zvezi pripominjajo opazo- valci, da, če bi poizkus uspel, bi s tem bil dan do- kaz, da razpolagajo sovjets- ki znanstveniki s sistemom vodenja na razdaljo, ki bi omogočil v danem trenutku ločitev katerega koli dela od sputnika. Kakor rečeno, pa o vsem tem ni do sedaj nobene uradne vesti.

V Washingtonu pa je neki znanzi ameriški strokovnjak izjavil, da iz »relativno druge- ga« sovjetskega satelita po- meni, da ima Sovjetska zve- za medcelinsko balistično ra- keto, ki lahko nosi konico težko približno 2200 kilogra- mov. Po mnenju istega znan- stvenika pomeni izstrelitev prvega sovjetskega satelita, da imajo Rusi medcelinsko raketo, ki ima akcijski radij približno 8.000 kilometrov in ki lahko nosi konico s težo približno 1500 kilogramov.

Isti znanstvenik je dejal, da izstrelitev ameriškega sa- telita z raketo »Jupiter-C« ne bo dokazala svetu, da je

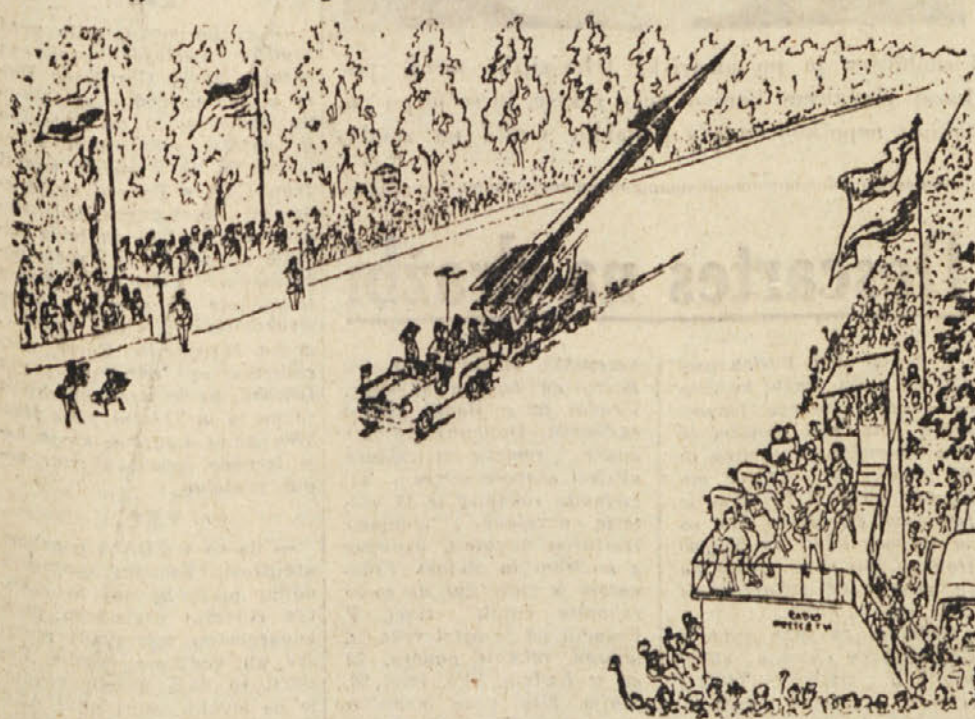
Amerika dohitela Sovjetsko zvezo na področju izstre- lkov.

Načelnik zdravniškega la- boratorija ameriškega letal- skega oporišča v Hollomanu polk John P. Strapp pa je izjavil, da imajo ZDA na- prave in potrebne znanstve- ne podatke za pošiljatev znanstvenika na Luno, kjer bi lahko ostal deset ur in se vrnil na Zemljo. Med pristankom na Luno bi znan- stvenik lahko zapustil svoje vesmirsko vozilo za pribli-žno eno uro.

Medtem skušajo v ZDA še dalje miriti javnost z napo- vedovanjem, da bodo izstre- lili prvi umetni satelit morda že do 20. decembra, po- tem ko je predsednik od- redil, naj se načrt »Van- guards« spoji z načrtom »Ju- piter-C«, ki ga pripravlja ko- penska vojska. Kakor je znano, vodi skupino znan- stvenikov, ki delajo pri tem načrtu, znani nacistični uče- njak von Braun, ki je ustva- ril nemške »V-2«. V znan- stvenem laboratoriju orožar- ne Redstone načeljuje von Braun skupini znanstveni- kov, v kateri je tudi 130 Nemcev. Zatrjujejo, da bo

(Nadaljevanje na 8. strani)

Vojaška parada v bodočnosti

(iz nizozemskega tiska)

Aktualni portreti

Prof. Blagonravov slika v New Yorku, kjer nastavlja sovjetski delegaciji za izstreljevanje satelitov. Naslonjen je na del ameriške izstreljevalne naprave. Izjavil je novinarjem, da sikanje, ki se sliši ob poslušanju signalov s sputnika II povzroča psička lajka.

To je mladi American James Greenwalt. Star je 22 let. Ukrajec je v Seattlu letalo in odletel z njim sto milj daleč nad Tihim ocean in po radiu sporočil, da se bo z letalom vred vrnil v morje, kar je nato tudi storil.

Ameriški profesor Rhinehart je izjavil, da so Rusi dosegli pri izstreljevanju satelitov tako tehnično dovršenost, ki jim omogoča, da lahko že v nekaj dneh izstrelijo izstrelke na Luno. Rhinehart je slika z modelom ameriškega satelita, ki ga nameravajo izstreliti v prvih dneh po novem letu. Če se ne bo do med tem premislili...

Nikita Hruščev med govorom na svečanem zasedanju vrhovnega sovjeta za proslavo 40. obletnice oktobrske revolucije. Predložil je sestanek na najvišji ravni med voditelji vseh držav. Predlog so na zahodu na zalost zavrnili.

Ingrid Bergman, slavna filmska igralka, na rimskem letališču, kamor je priletela iz Pariza s svojim drugim možem režiserjem Rossellinijem. Nekaj dni nato sta se ločila. Rossellini bo plačeval 600 tisoč lir mesečno za vzdrževanje treh otrok, s pogojem, da se bodo vzgajali tako, da ne poznajo na svojo italijansko narodnost po očetu.

Sedem dni v svetu

40. obletnica oktobrske revolucije

Vse napredno človeštvo sveta je te dni proslavilo 40. obletnico velike oktobrske revolucije, ki je pred 40 leti sprožila idejni val, ki vedno odločneje prodira v vse dele sveta ter spreminja njegovo podobo in družbeno strukturo z najrazličnejšimi oblikami in potmi politične, gospodarske in druge družbene aktivne najnaprednejših sil človeštva.

Oktobrska revolucija je postala sedaj last za dobre milijarde ljudi na svetu. Nova doba človeštva, ki jo je napovedala in katere prve temelje je postavila oktobrska revolucija, dobiva sedaj vedno popolnejše oblike ne glede na močan odpor reakcijskih sil, ki si z vsemi sredstvi in tudi z grožnjami z vojnimi prizadevanji, da bi obrnile kolo zgodovine nazaj in preprečile zmago bistega, kar je zgodovinsko neizogibno.

V današnji mednarodni napetosti, ko zagovorniki nasilja znova oglašajo mir, marajo pridobiti velike oktobrske revolucije služiti miru, za katerim teži mirujoči svet. V boju za mir, za miren ustvarjen razvoj socializma in za prave socialistične odnose med državami, ki se gradijo socializem, morajo biti socialistične sile enotne. «Danes, ko je socializem grozna sila, in ko odločno vpliva na nadaljnjo usodo sveta, je poudaril Edvard Kardelj na svečani proslavi v Moskvi, moramo s tega slovesnega mesta ponovno izjaviti ne samo, da je ideji socializma tuja misel na vojno, marveč da je napočil čas, ko mora vojna kot sredstvo za poravnavanje sporov med državami dokončno pripasti preteklosti skupaj s poskusi imperialističnega miru in varnosti narodov, da socialistične države ne nameravajo svojega družbenega reda vsiliti nikomur, da bodo vedno spoštovali voljo slehernega naroda, da sam ureja vprašanje svojega notranjega družbenega reda in da zato zaenkrat ne bo nobena država, ki se izbrani pot izgradnje novih družbenih odnosov, da lahko svobodno in neovirano gradijo socialistični družbeni red.

Za zagotovitev miru in napreda razvoja socializma pa je današnji pogoj potrebna predvsem borba za mirujoč aktivno koeksistenco med narodi in državami s različnimi družbenimi redom. Ta borba zajema tudi večji obseg ne samo v socialističnih državah, ki so si po zgledu oktobrske revolucije ustvarile nov družbeni red, pač pa tudi v vseh tistih deželah, ki so v osebovalni borbi rešile kolonialističnega suvereniteta, in med vsemi mišlinskimi silami v svetu sploh.

Drugi satelit Hruščev in Eisenhower

Nujnost mirujoč koeksistence je poudaril tudi Hruščev v svojem govoru na moskovski proslavi. Toda rekel je, da v zahodnih vodilnih krogih je bila na žalost taka, kakršna si zaslo, ki mu je pri srečju mir, ni upal pričakovati. Hruščev je v svojem govoru poudarjal nujnost mirujoč koeksistence in predložil sestanek najvišjih voditeljev Zahoda in Zahoda, da se dogovorijo o ukrepih za ohranitev miru. O dveh sovjetskih umetnih satelitih pa je izjavil: «Nasla dno sputnika krožita okoli Zemlje, pri čemer je eden iz njih, da se ameriški satelit, da se s tem ustvari prijateljska skupnost. Podobne skupnosti so mnogo boljše kakor oboroževalna tehnika».

Ze po izstrelitvi drugega sovjetskega satelita je Ameriko zanj veljalo prepla. Tik pred proslavo oktobrske revolucije je bil Sovjetska zveza poslala v vseмир svoj drugi umetni satelit, teta, kar pol tone, v katerem je živo bitje, pač lajka. Ob tej vesti in se potožbe ob njej, da nameravajo kabinu, v kateri je lajka zaprta, izstreliti na zahod na Zemljo, pa so Američani popolnoma zgrešili glavo. Histerija je postala državna zadeva. Razgovori o razorožitvi so torej doživeli poseben nezaželen razvoj. Sovjetski delegat Kuznetsov je sporočil, da Sovjetska zveza ne bo vedno sodelovala v razorožitvenem odzivu in pododboru OZN, dokler se njun sestav ne spremeni. Predlagal je ponovno, naj se ustanovi stalna komisija, v kateri naj bi bile zastopane vse države članice OZN. Zadnje čase je večina držav kazala nezadovoljstvo z delom ožjega razorožitvenega

Pogled na veliko dvorano stadiona «Lenin» v Moskvi med svečanim zasedanjem vrhovnega sovjeta ob priliki proslave 40. obletnice oktobrske revolucije

aka, letalstvo in mornarica opremljeni z atomskim orožjem in da je Zahod sedaj boljše, če vedno močnejši od nasprotnega tabora. Nesporedal je imenovanje tako imenovanega carja izstrelkov, ki bo njegov neposredni pomočnik Temu carju je imenoval Killian. Kakor je Killian izjavil, bo začel iskati v ZDA znanstvenike, ki naj sestavi-

pododbor in se je izrekla za njegovo razširitev. Le zahodno velesile se temu upirajo. Dejstvo je, da razgovori v tem odboru potekajo na podlagi stalne velesil, in tako moramo ugotovljati, da velesile podkrepjajo ta svoja stališča s stalnim zaostrovanjem oboroževalne tekme. Pri tako važnem vprašanju pa imajo pravico povedati svoje

mnenje in svojo voljo vsi narodi, ker bi prav oni, ki so izven oboroževalne tekme, lahko mnogo pripomogli k nadaljnjemu razumevanju s svojimi treznimi predlogi, ki ne bi bili pod hipne histerije in nerazumevanje morebitne hipne nadmoči enega ali drugega bloka.

(Nadaljevanje na 8. strani)

SOVJETSKA UMETNA SATELITA ŠELE ČAKATA NA AMERIŠKEGA

Kako in zakaj je Amerika zaostala za Sovjetsko zvezo

Eisenhowerjevo pomirjevanje ni prepričalo, kajti trezni opazovalci vedo, da je SZ na področju raket pred njimi, kar dokazujejo tudi njeni uspehi s satelitoma

Se pomnimo odmev, ki ga je izstrelitev prvega sovjetskega umetnega satelita iz Moskve v svetu in posebno v ZDA. Od tedaj smo mogli slediti pravi kampanji očitkov in opravičil, kajal so ZDA, izgubile prednost pred ZSSR. V tem dvogovoru očitkov in opravičil smo zvedeli marsikaj, kar so se vanj vmešali predstavniki vseh močnejših držav v ZDA; od vojaških predstavnikov do znanstvenikov in tudi do predstavnikov javnega mnenja, med katerimi tudi novinar Lippman in mnogi drugi. V zadnjih dneh, in sicer po izstrelitvi drugega sovjetskega satelita, se zdi, kot da je kroženje psičke Lajke v sovjetskem drugem satelitu privedlo nekatere zapadne kroge in tudi del javnosti do prave histerije. Morda bi kdo mislil, da v tem pretiravmo, toda žal nam prostor ne dopušča navajati vseh izjav in mnenj, ki so bila glede tega objavljena. Kljub temu bomo navedli to: Sam zadnji Eisenhowerjev govor ni bil nič drugega kot polizkus pomiritve zapadne javnosti pred epiniko, ki je zajela zapadni svet. Kakšno zvezo pa imata sovjetska umetna satelita z vsem tem?

Pred meseci je Hruščev izjavil, da imajo Rusi tako vodilno bombo, ki se je ne upajo poizkusiti. Nato so Rusi povedali, da imajo medicinski izstrelke, ki naj bi segel takale, da bi pred njim ne bil varen noben kotiček zemeljske oble. Prišel je nato na vrsto prvi umetni satelit in njegovi značilni znaki eip-bipa so pobili že zadnje zapadnjaške tendencije eneverne Tomaže, ki so vztrajali na tem, da so vse te ruske izjave le — bluff.

Eisenhower in predstavniki ameriškega vojnega ministrstva so se zresili in 18. oktobra je prišla iz Washingtona vest, da namerava Eisenhower ustanoviti

zapadni «pool» znanstvenikov, to se pravi, nekaj smožganov za trake, vseh strokovnjakov za rakete. Hkrati so prišli na dan tudi dokaj protislovne izjave najboljših kvalificiranih ameriških ljudi, kjer je bilo rečeno, da bi bili tudi Američani lahko pogoltni v jonoferi svoj umetni satelit, da pa niso imeli za to ustrezne rakete. In vprav v tem je odgovor na sedanjo histerijo, kot mnogi ocenjujejo sedanje razpoloženje na Zapadu, ki spremlja kroženje sovjetskega drugega satelita.

Za Ameriko — ki je postala že nekaj pojem bogastva, tehnike, napredka in velikih podvirov — bi prav gotovo niče ne mogel reči, da bi ne bila sposobna napraviti tudi rakete, ki bi s tako dragoceno bremenom segla nekaj sto km v višino. In vendar nam vrsta dokazov neizpodbitno pravi, da so iz kakršnega koli razloga ostali Američani daleč za Rusi in da imajo — blago povedano — z raketami in raketnimi izstrelki neverjetno smolo. V ta namen smo zbrali nekaj podatkov iz samih ameriških virov: v letošnjem letu se je ameriškim vojaškim silam ponorečilo že kakih 20 poskusov najrazličnejših vojaških raket in izstrelkov. Ze 6. januarja so strokovnjaki na oporišču Cape Canaveral izgubili kontrolo nad raketo, ki so jo preizkušali in ki se je izgubila v nekem gozdu. Prav tako se je ponorečel poskus z nekim izstrelkom na osnovi raketne pogonske naprave 27. januarja v Floridi. Trije ponorečeni poskusi so si sledili še 22. februarja in 3. ter 31. marca. 23. maja je radiodonec izstrelke ene-znane vrste predčasno eksplodiral le nekaj km od oporišča v Floridi. Točno teden dni pozneje je radiodonec raketno letalo — seveda brez posadke — zbežalo kontroli tistih ki so ga vodili in «neznano kamsi izginilo. 6. junija se je ponorečel podoben poskus v Kaliforniji. Ameriško vojno ministrstvo je polagalo mnogo upov na ameriški balistični izstrelke vrste «Atlas». Tudi ta jim od začetka ni šel po sreči. Prvi poskus je moral biti upravičeno neuspeh, bi morali natevati vrsto vzrokov, na primer stev, ker jih kongres baje ni hotel odobriti. Toda ni manj krivih kot za čarovnice, kajti mnogi ameriški visoko kvalificirani strokovnjaki so se v svoji dejavnosti omejili iz strahu, da jim maeacarthyske sodišče ne sodi zaradi morebitnih neuspehov. To mnenje je danes v ZDA močno razširjeno: «Dejstvo je, da bi bili Ame-

Skrajni čas bi bil...

Odpravi naj se nered v zemljiški knjigi

Pred dnevi sem čital v vašem listu, da se je naš zemljišknjišni urad razširil in prenovil. In res, ko sem ga te dni zopet enkrat moral obiskati, sem našel vse lepo novo: nove, obširne mize, aluminijaste police za knjige, vozčke s stopničkami na kolesih z gumijastimi obroči, ki jih potiskaš kamor želiš, da lahko dosežeš višje postavljene knjige. Cassa di Risparmio di Trieste, ki je dala na razpolago potrebni denar za to prenovitev, zasluži vso našo pohvalo.

Toda vse to je le na zunaj, na znotraj je ostalo vse pri starem. Imel sem s seboj parcelno številko, ki sem jo dobil na katastralnem uradu in sem hotel videti, če sem v redu vknjižen. Ko sem pokazal to številko uradniku, mi je povedal, da so v zemljiški knjigi popolnoma druge katastralne številke kot v katastru. Začudil sem se in vprašal, kako to. Povedal mi je, da to velja za tržaško občino, medtem ko imajo vse druge občine na obeh uradih iste številke.

Vzrok temu je, da državni geometri ne pregledujejo, kot to zahteva zakon, zemljišč v naravi in ne popravljajo števil in tudi ne kulture istih, in na ta način se dogaja, da davki ne ustrezajo in da kmet plačuje za vinograd, medtem ko je zemljišče že davno postalo n. pr. travnik.

Ko mi je prijazen uradnik našel pra-

vo številko moje parcele, je bil kot lastnik vknjižen iz leta 1830 (beri in piši) entisoč osem sto trideset) neki Zoch Lazzaro fu Simone in je bilo zemljišče se vedno vpisano kot vinograd, dasi je sedaj, in to odkar pamtim, travnik.

Tedaj sem se spomnil svojega znanca iz Podlonjerja, ki je moral popravljati tako napačno vknjižbo s tožbo potom odvetnika, drugače stvar namreč ne gre. Ker je bilo na njegovem zemljišču, ki spada pod Sovranishe (beseda izvira iz imena prvotno vknjiženih lastnikov baronov Civrani), vknjiženih preko sto lastnikov, da je ta tožba stala par težkih stotisočakov. Zvedel sem tudi, da so v tržaški občini vknjižbe v redu samo v mestu, medtem ko so povsod drugje v tej občini v skrajnem neredu. Zaradi tega moramo mi kmetje plačevati nepravilne davke in če hočemo urediti svoje premoženje, moramo plačevati velike stroške.

Skrajni čas bi bil, da se ta nered odpravi in da se kdo zavzame za to, da poklicani javni uradi napravijo svojo dolžnost.

LONJERC

Objavljamo gornje pismo, s katerim je naš naročnik sprožil nadvse pereče vprašanje. Vabimo vse čitatelje, naj se v tej zadevi oglašajo in s tem pripomorejo, da se vprašanje čim prej uredi. — Uredništvo.

ALI VEŠ...

— da se je ameriškim televizijskim mrežam končno po dolgotrajnih poskusih posrečilo ujeti televizijski program angleških televizijskih oddajnikov. TV — postaja «Press Wireless» iz New Yorka je sprejela program angleške TV — postaje BBC. Poskuse so delali že dalj časa in končno jim je uspelo. To je vsekakor lep uspeh.

— da je poljub tudi na Marsu v naradi? Nemška revija «Neue Posts» je napravila anketo med strokovnjaki okultike, ved o tem, ali žive na Marsu in Veneri ziva bitja. Odgovor je bil kaj presenečljiv in izčrpen: Leonid von Stamatij je rekel, da žive na Marsu ljudje, ki so zelo delikatne fizične strukture, da so rdečepolti in zelo asenibilni. Duševno so baje zelo sposobni in pripravljeni na takojšnje velike odločitve. Tudi pri njih je v naradi poljub. Vse drugačni pa so baje prebivalci Venera, ki da so — kot pravi švicarski profesor Lorenz Furling — skoraj prozorni in dožive starost tudi do 700 ali celo 1000 let. Ko umrejo, kar shlapijo v zrak.

— da je pri izdelovanju ameriškega umetnega satelita sodeloval tudi neki zobozdravnik? «New York Times» je o tem poročal takole: Dr. Hartzell, ki dela pri izdelovanju ameriškega sputnika, bi moral neke elektrone naprave v njem pritriliti s cementom. Toda cement se strdi šele v dveh urah, njemu pa se je mudilo. Spomnil pa se je, da bi se dalo uporabiti tisti cement, ki ga uporabljajo zobozdravniki in zato se je z vsem sputnikom odpravil k svojemu zobozdravniku dr. Hardyju, ki je odslavljal klijenta gospo Mello in vzel avdelos nevasakdanjega klijenta, ki je bil, kot je rekel enajbol miren klijent, ki ga je kdajkoli imela. In vendar ni «New York Times» humoristični list.

— da se je filmska zvezda Jayne Mansfield, ki je pred kratkim kazala po Evropi svoja telesna bogastva, zaročila z Mickeyem Hargitajem, ki je bil pred leti izvoljen za enajlejšega možkega na svetu. Za zaročno darilo ji je lepote poklonil 12-karantni briljant, kar je zvezda bolj ganilo, kot njen obisk pri angleški kraljici. Kdo bi ji ne verjel...

— da je Peronova čena v Argentini v upadanju. Tako se vsaj zdijo po tem, kakor kaže zanimanje, ki so ga prebivalci Buenos Airesa pokazali ob dražbi dragocenosti, ki jih tamkajšnje oblasti prodajajo na javni dražbi.

— da se angleški konservativni list «Daily Telegraph» zelo boji Lajke. Mislimo pričati, ki kroži na sovjetskem drugem satelitu. V svojem uodniku pod naslovom «Če bi Lajka bila bomba, pravi, kaj bi bilo, če bi se Rusom posrečilo, da bi napravili tako, da bi se Lajka spustila v prav tem, kjer hočejo oni, to se pravi nekje v SZ, in kaj bi bilo, če bi v satelitu namesto Lajke postavili bombo, ki bi naju bila odlikovna bomba in mogli s njo ravnati tako, da bi po njihovi volji nekaj dni krožila nad našimi glavami in bi jo Rusi nato spustili tam, kjer bi jim bilo pomake? Da, kaj bi bilo? Dulles in še marsikateri drugi bi verjetno nehal biti arogantni. Tega sicer ne pravi več onenjen list, pač pa bi tako reke, marsikdo, ki opazuje histerijo, ki se polata nekatere zapadnih krogov od dne, ko je sovjetskim znanstvenikom uspelo ponovno dokazati, kaj vse zmora človek, ki se neke zadeve loti resno, ne pa diletantsko.

— da so v kmetijski zadruzi v Tomasačih v bližini Osijskega v Jugoslaviji pridelali na 27 ha veliki njič povprečen pridelek koruze 136,32 centa na ha, kar je prav gotovo rekord za Jugoslavijo in nenavadno velik pridelek tudi za vso Evropo.

— da bo možno hišo pred kratkim umrlega pariskega akralja mode Christiana Diora v bodice vodilo kolektivno vodstvo, ki ga sestavljajo najboji pokojnikov sodelavci. To je v petek izjavil Jean Claude Doanti, ki je eden iz omenjenega kolektivnega vodstva, ki ga bodo nadalje sestavljali še sledeči pokojniki sodelavci: gospa Raymond Zenacker, ki je strokovnjakinja za tkanine, gospa Marguerite Carre, specialista za tehniko, gospa Brizard, ki je strokovnjakinja za modo in 21-letni Yves Mathieu Saint Laurent, ki je baje izredno sposoben risar novih modelov.

— da so v ZDA z uspehom preizkusili kemične spojine v obliki pilul, ki naj bi zaščitile človeški organizem pred nevarnostmi izžarevanja atomske ali vodikove bombe. Poskusi so baje uspeli, vendar le na živalih, kajti pilul AET še niso preizkusili na ljudeh. Pilule so baje zelo toksične.

Eisenhower je po ameriški televizijski mreži pokazal gledalcem konico neke rakete, ki se je po izkusu nepoškodovana s padalom vrnila na zemljo

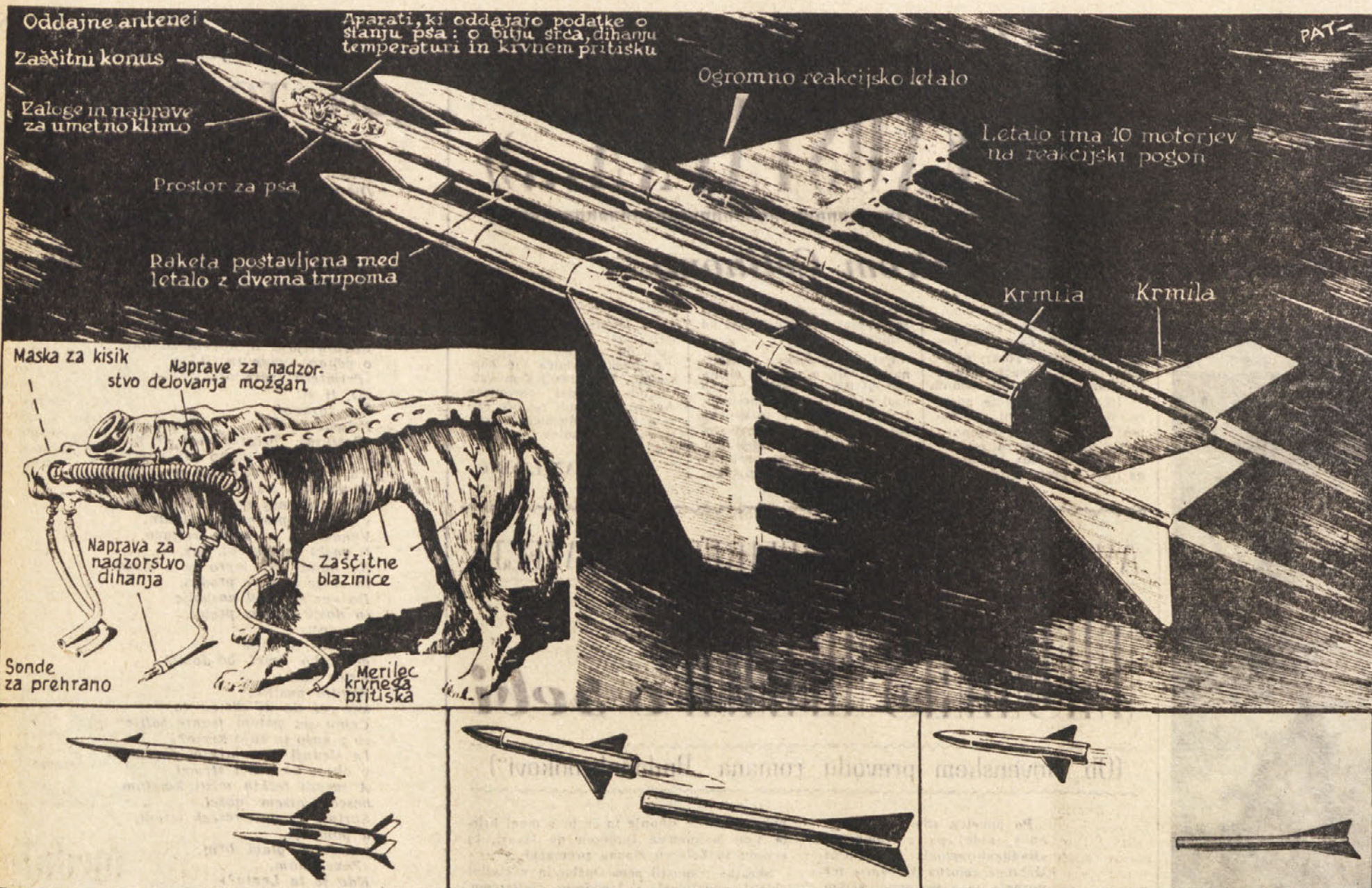
Descartes na dražbi

Nedavno so v Parizu prodali na javni dražbi knjižnico nekega znanega francoskega zdravnika. Dražba je bila nenavadno zanimiva in je prinesla dedičem 52 milijonov frankov. Pri tem je zanimiva okoliščina, da so za knjige dobili le 300.000 frankov, ostali denar pa za posamezne rokopise ali prve izdaje knjig.

Tako so za prvo izdajo Descartesove knjige «Razprava o metodah» (1637), skupno z neim njegovim pismom, dobili en milijon 300 tisoč frankov; za 34 lju-

Alžirski partizani južno od mesta Buc. Pravkar so prejeli obvestilo, da se bliža enota francoske kolonialistične vojske. Zato so se postavili v zasedo

Tako približno izgleda sovjetska raketa, ki je spustila v nebo drugo umetno luno. Kot je iz risbe dobro razvidno, sestoji raketa iz treh delov: veliko letalo na reaktijski pogon, ki ponese nekaj deset kilometrov visoko raketo, sestavljeno iz dveh delov. Tu se raketa loči in nadaljuje svojo pot proti vesmiru. Zadnji del pade na zemljo, ko se porabi vse gorivo, in pot nadaljuje tretji del, ki končno ponese »Sputnik II« in psičko Lajko 1500 km visoko.

NAJNOVEJŠE VESTI

YETI

«ostudni snežni človek»

Vedno nove ekspedicije skušajo izslediti to čudno bitje, vendar pa do sedaj vedno naletijo le na sledove

Citatelji se bodo še spominjali, da smo v nedeljski številki od 16. junija pisali o gorskih odpravah v najmočnejše gorovje na svetu — Himalajo, ki si prizadevajo, da bi našle »ostudnega snežnega človeka« — Yetija.

Vedno nove in nove ekspedicije skušajo izslediti to »čudno bitje«. Kakor izhaja iz številnih poročil, pa vedno naletijo le na sledove stopinj tega bitja, medtem ko jim »ostudnega človeka« ni še uspelo videti. In tako število pripovedi, pojasnjevanj in domnevanj vedno bolj narasča. Eni trdijo, da gre za neke vrste opico, drugi, da gre za medveda, tretji, da gre za neko povsem še neznan bitje. Člana neke francoske skupine Guido Magnone in Jean Bonvier, ki je napravila študijsko odpravo na enega najlepših vrhov v himalajskem pogorju Jannu (ali Jammu), visokem 7710 metrov, sta izjavila, da sta na podlagi raziskovanj na kraju samem prepričana, da tam res živi »ostudni snežni človek«. Tamkajšnje prebivalstvo trdno verjame, da v gorovju res živi »nadčloveško bitje«, ki ga imenujejo Yeti. Guido Magnone je izjavil, da je v višini 4000 metrov opazil ogromne sledove v snegu. Serpe (himalajski vodniki) so v teh sledovih spoznali sledove stopinj Yetija.

Punjaba Ra, voditelj nekega budističnega samostana v nepalski prestolnici Katmandu, je izjavil, da so tri vrste Yetija, kakor je sicer svoj čas poročal tudi član londonske geografske družbe Pranavara, Punjaba Ra pa razlaga, da eden izmed treh žre ljudi. Ime mu je »Rymlo«, ki žre kozo, tretji pa »Rakshi bombos«, ki je majhen in je izključno vegetarijanec.

Yeti Nyalmo je visok tudi 4 metre in pol in ima črepijo v obliki stožca; ima

dolge sive lase ter živi običajno v višinah okoli 3500 metrov. Spusti se v nižje predele, samo kadar išče hrano. Posebno ne je pozoren za človeško meso.

Kakor rečeno, je pripovedovanj in domnevanj vedno več. Dr. René Hebesky-Wojkowitz, ki je študiral več let etnografijo o tibetskimi imenju, da Tibetanci imenujejo snežnega človeka »Mi-go« (divji mož), drugod pa »Mi-bom-po« (močni mož). Pravijo, da je visok od 230 centimetrov ter da ima rdečrjavu neporaslo opice lice. Največkrat hodi po dveh. Tamkajšnji prebivalci pravijo, da živi tudi 200 let. Gorovje, kjer živi, imenujejo »Mi-gori« (gorovje divjega moža). Najrajši se giblje ponoči. Zato ga je težko videti; spozna pa ga po posebnem glasu, ki je podoben žvižgu. Pravijo tudi, da nosi pod pazduho vedno ogromen kamen, ki mu služi kot orožje. Ta kamen imenujejo »Mi-go-hy-gye-do« (mogočni kamen divjega moža). Nekateri primitivni prebivalci ga častijo kot patrona lova in kraja gozdnih živali. Pravijo, da je neke vrste duh, ki živi v obliki živali, in mu dajejo ime »Cu-mung« (duh ledenikov) ali »Hlo-mung« (gorski duh).

Švicarski strokovnjak Pao G. W. Schul Hess pa poroča, da je ob priliki svojega nedavnega potovanja na področje Solokhmo ob vznožju Everesta odkril »skalpe« (s človeške glave potegnjena koža), ki je mnogo večji od človeškega in ki naj bi verjetno pripadal Yetiju. Schul Hess je ta skalp tudi fotografiral. Izjavil je, da mu je v bližini nekega tibetskega samostana nekje lama pokazal izredno velik skalp, pokrit z rjavoredečimi lasmi, dolgi približno 2 centimetra in pol. Skalpi, ki je bil zelo gost, je imel stožčasto obliko. Omenjeni lama je trdil, da je skalp pripadal nekemu Yetiju, ki je živel pred desetimi generacijami. Lama je dodal, da je ustanovitelj samostana, ki je takrat živel, imel Yetija za hčana. Nekega dne je Yeti našel lamo mrtvega in je umrl tudi on. Od tedaj učenci prvega lamo skrbno hranijo ta skalp.

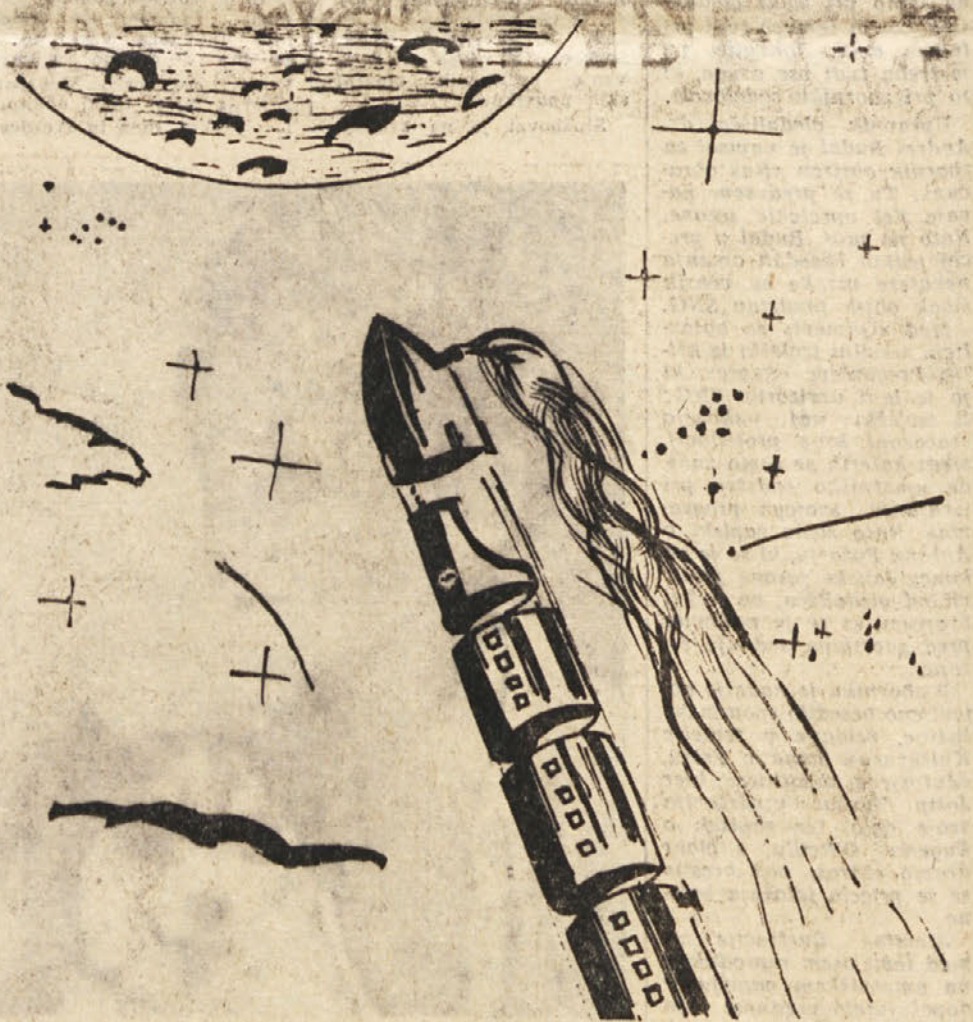
Kakor vidimo, ni razlag in legend ne konca ne kraja. Zato naj omenimo še izjave predsednika zoološkega vrta v Sydneyu v Avstraliji Edvarda Hallstroma. Zbranim časnikiarjem je izjavil, da so v njegovem zoološkem vrta tri »ostudni snežni možje«, in to so trije himalajski medvedje. Ko je to pripovedoval, se je eden od treh medvedov dvignil na zadnje noge in začel skakati teči. »Poglejte«, je dejal Hallstrom, »to je dokaz o tem, kar trdim!«

Vsekakor je to preveč enostavna razlaga za številne raziskovalce, znanstvenike in tudi za tiste, ki ljubijo fantastična pripovedovanja...

MILBO

moč iti na pomoč. »Poslali jim bomo pismo, in oni nam bodo odgovorili. S tem bomo mogli obogatiti znanost. Vem, da bodo vzdržali, to so genialni možje!«

ZVŠIN

Tako so si 1865. leta zamišljali vlak, ki bo vozil na Luno.

TAKO JE OPISAL JULES VERNE PRVI POLET ČLOVEKA NA LUNO

Potovanje na Luno je opisal že leta 1865, torej malo manj kot pred sto leti, slavni francoski pisatelj utopičnih in fantastičnih romanov, Jules Verne. Njegovi romani so polni napetih dogodivštev, čudnih zapletov, junaki v njegovih romanih se poslužujejo naprav in pripomočkov, ki jih takrat še nikjer ni bilo. Njegova bujna domišljija nam priča o krajih in osebah, aparate, ki so bili napravljeni šele mnogo let po njegovi smrti. Je bil jasnovidec? Ali pa je imel le tako nenavadno razvit razum, da je sklepal, da bodo njegove zamisli nekoč uresničene? In mnogo, mnogo tistega, kar je Jules Verne opisoval, se je zgodilo, mnogokdaj danes doživljamo, danes rabimo.

Takole opisuje odlet rakete v vesmiru — na Luno:

Do večera je stala ogromna množica tam, kjer bo vzletel prvi izstrelak. Vsi so bili tako nestrpni sprčo tako velikega dogodka. Hkrati pa so bili vznemirjeni in nedopovedljiva groza jih je prezemala. Bojazen? Senzacija?

Ob 7. uri pa je nenkrat nastala grobna tišina. Na obzorju se je pokazala Luna. Kot na povelje je iz milijonov grl zadonel pozdrav Mesecu, ki je pojavil natanko ob napovedanem času. Hrup se je vzdigal od neba in od vseh strani se je razleglo burno piskanje. A rume na kroglu je vsa veličastna, v čudoviti krasi, lesketajoča se v tisoč zlatih žarkih, drsela po nebu navzgor.

Tedaj so se začeli pripraviti na množico trije možje. Bili so trije neustrašni potniki, prvi potniki na Mesec. Ko jih je množica spoznala, se je vzkliznala, ki je veljalo prej Mesecu, obrnilo nanje. Podvojilo se je, potrojilo se je, potisočilo! Iz vseh grl je privrela himna »Yankee doodle«. Mogočen zbor pet milijonov grl, kot silen vihar je zabučalo tja do skrajnih meja vesolja. A po tem silnem navdušenju je nastala zopet sama od sebe gluha tišina.

Na nasip so stopili Francozi in oba Američana, spremljati pa so jih člani Topovskega kluba in odposlanci evropskih

zvezdarn. Barbicane je še dal nekaj kratkih povelj, Nicholl pa je s tridim koraki stopal proti kabini. Michel Ardan, kot vedno prostodušen, vesel, neprijeten, v pravi potovalni obleki, z usnjenimi gamasami, z lovsko torbo čez ramo in v čametašem podloženem jopiču ter s cigaro v ustih, se je toplo poslovil od ljudi in tu pa tam stisnil komu roko.

Deseta ura. Sedaj mora biti vsakdo na svojem mestu. Se zadnje priprave in potniki so počasi zlezli v kabino. Potem so privili pokrov, odstranili skriptevje in ostalo ogrado. Se nekaj hipov, da so se potniki v kabini dobro namestili, da so pokrov tudi od znotraj dobro pridrili in raketa, prosta vseh vezí, je tam čakala, kdaj bo mogla vzleteti proti nebu.

A Murchison je nepremično zrl na svoj kronometer. Komaj štirideset sekund je še do trenutka, ko bo elektrika na iskra pognala raketo kvisku. In vsa ta sekunda se zdi tako silno dolga! Tudi med množico je bilo čuti, kako jo zajema nestrpnost, kako so ji te zadnje sekunde nenavadno dolge. In vsi so tudi vedeli, da prav tako nestrpnost jejo te sekunde trije neustrašni možje tam v kabini.

«35! — 36! — 37! — 38! — 39! — 40! — Ogenj!»

— Murchison je s pritiskom na gumb vključil električni tok in s tem sprožil v izstrelku iskro.

Strasen, nadnaraven tres in pok se je razlegel vsepovsod, hujši od groma, bolj podoben bobnenju vulkana! Ognjen snop je svignil iz zemlje kot iz ognjenika, in nihče ni v tem dimu in ognju videl izstrelka, ki je zmagovalno šinil v vesmir.

Pok »Kolumbiade«, je povzročil pravi potres po vsej Floridi. Zračni pritisk je bil tako silen, da je bil skoro kot vihar, da se je ponekod spremenil v urtinec. Nobenemu v množici, ki je stala bodisi blizu ali pa daleč od eksplozije, se sprico tega ni mogel obdržati pokonci. Vsi so popadali kot snopje po tleh. Ne-

popisno kričanje, pomešano s stokanjem je bilo čuti od vsepovsod. Mnogi so tudi utrpeli manjše ali večje poškodbe. A J. T. Maston, ki se je v preveliki vneni preveč približal, je zletel čez glave gledalcev kakih 20 kilafer daleč kot zoga. Okoli 300 tisoč pa jih je popolnoma oglušilo.

Zračni pritisk je podrl nekaj lesenjač, izruval je dreve dvajset milj daleč, a v mestu Tamps-Town pometal s tirov vse vlake na postaji. Tudi nekaj hiš je bilo porušeni, med njimi prelepa cerkev sv. Marije in novo borsno poslopje. V pristanišču so se vse darke potopile, a tiste, ki so bile privezane za obalo, je vrglo na obrežje. Verige je pretrgalo, kot bi bile tanke niti.

Naslednje jutro je bilo še vedno vse nebo pokrito s črnimi oblaki. Kot da bi hotela narava zakriti človeškim očem s temno zavoso tisto, kar bi najraje vt deli.

Če pa se je poskus z izstrelkom posrečil, bi morali potniki, ki so vzleteli 1. decembra ob 10. uri 4 minute in 40 sekund zvečer, prispeti 4. decembra popoldne. Po tem so se tudi razšli.

4. decembra bi morali ob 8. ure zvečer do polnoči opaziti sled izstrelka kot rno piko na svetli sferi Lune. A vreme je ostalo neisprošno in nebo je bilo še kar naprej pokrito z oblaki.

5. decembra prav tako. Veliki teleskop z evropskih zvezdarn, Herschellov, Rossejev, Foucaultov so bili neprestano naprjeni proti nebu, kajti nad Evropo je bilo nebo naravnost čudovito jasno. Toda bili so prepričani, da bi mogli kaj pri do koristiti.

Nebo je bilo oblačno vse dni in noči do 10. decembra. Sele 11. so se oblaki raztrgali in na nebu je počasi drsela ogledana plošča zvezde med zvezdami.

A še tisto noč se je razširila po vsem svetu novica, da se je posrečilo s pomočjo ogromnega teleskopa z Longs-Peaka uprati izstrelke.

Poročilo, ki ga je poslal ravnatelj zvezdarne v Cambridgeu, se glasi:

Longs-Peak, 12. decembra

Izstrelak, katerega so poslali v vesmiru iz Stones Hilla, sta opazovala gospoda Belfast in J. T. Maston, in sicer 12. decembra ob 8. uri 47 minut zvečer, ko je bil Mesec v zadnjem kraju.

Izstrelak ni prispel na svoj cilj. Letel je mimo, vendar pa tako blizu, da je pod privlačnostjo Lune. Tam se je zaradi vrtoglave hitrosti njegova ravna smer spremenila v krožno, in kroži sedaj okoli Meseca v obliki elipse ter je postal tako njegov spremljevalec. Elementov tega novega ozvezdja še ni bilo moč ugotoviti. Znan pa je hitrost njegovega gibanja kot tudi njegove hitrosti poti.

Možni sta dve hipotezi glede njegove nadaljnjje poti:

Ali bo privlačnost Lune pritegnila izstrelak nase ter bodo tako potniki dosegli svoj smoter;

ali pa bo ostal v sedanjem položaju ter bo krožil okoli Lune do konca sveta.

To bo moč z vztrajnim opazovanjem nekoč dognati; do takrat na nima poskus, ki ga je napravil Topovski klub, s tem izstrelkom nobene druge vrednosti, kot da se je zvezdni sistem obogatil za novo zvezdo.

J. BELFAST

Bodi kakor koli, toda ko bo človeštvo izvedelo o tem poročilu iz Longs-Peaka, bo povsod vzbudilo začudenje in grozo. Je močnejše pomanati tem držnim možem? Ne! Brez dvoma je, da jih ni mogoče rešiti, ker se nahajajo izven človeškega območja. In tako bodo pa mogli vzdržati največ osem tednov, kolikor t-majo zaloge zraka. A z žužiti so preskrbljeni za leto dni. A potem?

Edini J. T. Maston ni iznabil upanja. Bil je nablizil prijatelj onih treh junakov. Sleherno noč je mresedel oh teleskopu in smremljal njih pot čkni Meseca. Le tako se mu je zdelo, da je z njimi povezan, in stalno je noil na de, da se bo nekoč našel način, ko jim bo

EDGAR ALLAN POE

DVOJNI UMOR V ULICI MORGUE

«Naj mi Bog pomagal!» je rekel po kratkem premoru, »rad vam povem vse, kar vem o tem dogodku. Pričakujem pa, da ne boste verjeli niti polovice tega, kar bom povedal. Bil bi norec, če bi pričakoval to. In vendar sem nedežen: odkrito bom vse povedal, četudi moram za to umreti.«

V bistvu je razkril sledeče: Pred nedavnim je potoval na Sundsko otočje. Skupina, kateri je pripadal, je pristala na Borneu in se podala v notranjost na izlet. Skupno z nekim tovaršem je ulovil orangutana. Ko pa je ta tovarš umrl, je postal sam edini lastnik živali. Po velikih težavah, ki mu jih je med potovanjem domov povzročila njegov neukrotljivi in divji jeznik, mu je končno uspelo, da ga je varno nastanil v svojem stanovanju v Parizu, kjer ga je imel skrbno zaprtega, da ne bi priklenil nase neprijetne radovednosti sosedov. Tako ga je nameraval čuvati vse dolge, dokler mu ne bo pozdravil noge, ki si jo

je ranil na krovu ladje. Potem ga je nameraval prodati.

Ko se je ponoči ali bolje proti jutru tistega dne, ko se je zgodil umor, vrnil domov z nekega mornarskega veseljačnice, je našel žival utaborjeno v svoji lastni spalnici, kamor je vdrla iz sosedne sobice, kjer jo je imel, kot je mislil, varno zaprto. Z britvijo v roki je vsa namiljena sedela pred ogledalom in se poskušala v umetnosti britja, nedvomno tako, kot je videla skozi ključavnico pri tem delu svojega gospodarja. Ob pogledu na tako neverno orožje v rokah divje živali, ki bi ga znala tudi uporabiti, se je možakar ves prestrašil. Za nekaj trenutkov je prišel v veliko zadrego, kaj naj stori. Ker pa je bil navajen s biceom ukrotiti nestvor celo v najbolj divjem razpoloženju, se je tudi to pot zatekel k temu. Ko je orangutan zagledal bič, je nemudoma planil skozi sobna vrata, zdivjal po stopnicah in skočil na ulico skozi okno, ki je bilo po nesreči odprto. Francoz je ves obupan sledil živali. Še

vedno z britvijo v rokah se je opica od časa do časa ustavila, pogledala nazaj in mahala svojemu zasledovalcu, dokler ni ta prišel čisto blizu, potem pa je spet zbežala. Na ta način se je lov še dolgo nadaljeval. Ulice so bile čisto prazne, saj je bilo ob treh zjutraj. Ko sta stekla po ulici, vzporedni z ulico Morgue, je priklenila ubežnikovo pozornost Lune, ki je svetila skozi odprto okno sođe gospe L'Espanaye v četrtem nadstropju njene hiše. Stekel je k poslopju, opazil strelovodno žico, se z neverjetno spretnostjo povzpel po njej, se oprjel naoknice, ki je bila popolnoma odprta, in se z njeno pomočjo zavihтел točno na skromnico postelje. Vse dejanje ni trajalo niti minuto. Ko je orangutan skočil v robo, je sunil naoknice tako, da se je spet odprla. Mornar se je nad tem razveselil in zmedel obenem. Povedale so se rade, da bo spet ulovil žival, ker bi ta komajda še mogla zbežati iz pasti, v katero si je drgnila in bi jo mogel prestrašiti, ko se bo po žici spustila na zemljo. Na drugi strani pa je imel mnogo razlogov za zaskrbljenost v razmišljanju, kaj neki do počenjal orangutan v hiši. Prav to je prislilo moža, da je zasledoval ubežnika. Po strelovodni žici more človek splezati brez težav, posebno še mornar, ko pa je prišel do višine okna, ki je bilo daleč na njegovi levi, ni mogel več naprej; edino, kar je bil mogel storiti, je bilo to,

da se je močno nagnil in pogledal v notranjost sođe. Ob tem pogledu pa ga je obsel tak strah, da je skoraj padel s svojega opazovališča. Prav takrat so pridirli skozi noč tisti bližnji kriki, ki so predramili prebivalce ulice Margue. Gospa L'Espanaye in njena hči, ognjeni v nočne halje, sta se očitno ukvarjali s pospravljanjem nekakšnih papirjev v po omenjeno železno skrinjo sredi sođe. Bila je odprta in njena vsebina je bila raztresena naokrog po podu. Zrtvi sta morali sedeti s hrbtom proti oknu in so dleč po času, ki je potokeč al prihoda živali do krikov, se zdi verjetno, da je nista takoj opazili. Loputanje naoknice sta najbrž pripisali vetru.

Ko je mornar pokukal skozi okno, je orjaška žival pravkar zgrabila gospo L'Espanaye za lase (ki so bili razpušeni) in mahala z britvijo okrog njenega obraza, posnemajoč brivca. Hči je ležala nepremično na tleh, onestvila se je. Kriki in otepanje stare gospe (medtem ji je žival izpulila lase z glave) so učinkovali tako, da je orangutan spremenil svoje miroljubne namene v sovražno. Z eno samo odločno kretnjo svoje mišičaste roke je zenski odrezal glavo od telesa. Ob pogledu na kri se mu je jeza razplamela v blaznost. Skripajoč z zobmi je planil nad hčer ter ji zadr svoje strašne kremplje v vrat, odkoder jih ni umaknil, dokler ni izdihnila. Njegov blo-

deč in divji pogled je v tistem trenutku zdrsel preko sklonice in se ustavil na komajda vidnem obrazu svojega gospodarja, ki je bil ves trd od groze. Besi živali, ki je še nedvomno nosila neke v možganih stiko osvobodnega bica, se je hipoma spremenil in strah. Zavedla se je, da je zaslužila kazen in zdelo se je, da hoče prikriti svoja krvava dejanja. Skakala je vsa razburjena po sobi, prevračala in razbijala pohištvo in zvelkala posteljnišo s postelje. Na koncu je zgrabila najprej hčerino truplo in ga stlačila v dimnik, kjer so ga našli, potem pa se truplo stare gospe in ga brez oklevanja vrgla za glasno naprej skozi okno.

Ko se je opica s svojim zmrcvarjenim bremenom obrnila proti oknu, se je mornar prestrašen stisnil k žici, bolj zdrsnil, kot splezal na tla in odhitel na ravno domov — ves v strahu pred posledicami klanja: v svoji grozi je pozabil na vso skrb o nadaljnji usodi orangutana. Besede, ki jih je skupina na stopnišču slisala, so bili Francozovi vzkliki groze in strahu, pomešani z besnim klepetom živali.

Mornar ni imel kaj več dodati. Orangutan je verjetno zbežal iz sođe po žici tik preden so plomili vrata. Pri prehodu skozi okno ga je moral zapreti. Lastnik sam je čez nekaj časa žival ujel in dobil zanjo precejšnjo vsoto v Jardinu des Plantes.

Lebena so spustili takoj za tem, ko sta v pisarni policijskega prefekta pojasnila ves ta primer (z nekaj Dupinovimi pripombami). Dasi je bil ta uradnik mome prijatelju naklonjen, le ni mogel popolnoma skriti svoje zavisti zaradi takšnega preobrta celotne zadeve in si je dovolil nekaj jedkih pripomb na račun tega, da naj se vsakdo vtika le v svoje lastne zadeve.

«Kar naj govori», je dejal Dupin, ki se mu niti ni zdelo potrebno odgovoriti. «Kar naj modruje, to mu bo olajšalo vest! Vseht me, da sem ga potokel v njegovi lasni trnjavci. Pri vsem tem pa se mu ni treba toliko čuditi, zakaj ni uspel razrešiti skrivnosti, kajti najin prijatelj prefekt je nekoliko prelokal, da bi bil istočasno tudi globok. V njegovi modrosti ni osnove. Vse je le glava brez telesa, kot slika boginje Laverne, ali v najboljšem primeru samo glava in kosti, kot pri polenovki. Kljud temu pa je dobricina. Vseč mi je predusmem zaradi tistega mojstrskega direktnega udarca, ki mu je prinesel sloves pronicljivosti. Menim način, s katerim mu je uspelo de nter ce qui est, et d'expliquer ce qui n'est pas!»

da zanika to, kar je, in pojasni to, česar ni. (Rousseau; Nouvelle Heloise.) Op. prev.

KONEC.

Pred važnimi dogodki prihodnji teden v parlamentu

Predsednik Zahodne Nemčije Heuss prispe 19. t. m. na uradni obisk v Rim

Načelniki skupin v senatu se bodo morali v ponedeljek izreči o reformi senata - KPI zahteva še pred volitvami razpravo o številnih važnih zakonih - Nova skupina neodvisne leve?

(Od našega dopisnika)

RIM, 9. - V torek 19. t. m. bo na povabilo predsednika italijanske republike prisel v Rim na uradni obisk predsednik Zahodne Nemčije, prof. Theodor Heuss. Spremljal ga bo zunanji minister von Brentano in druge osebnosti. Nemški predsednik ne bo imel kakih posebnih razgovorov, temveč bo svoj čas uporabil za razne ogled, sprejeme in podobno. Ko se bo 22. novembra zvečer vrnil v Bonn, bo Heuss odšel na potovanja po južni Italiji.

Parlamentarno delo se bo obnovilo v ponedeljek. Tudi se sicer še ne bosta sestala ne senat ne poslanska zbornica, pač pa bodo imeli načelniki senatnih skupin važen sestanek. Na tem sestanku bodo morali povedati svoje mnenje o reformi senata. Naslednjega dne pa bi se morala sestati senatna komisija za notranje zadeve, kjer je nedavno Češki delo zavrl v senatu za čaka Sturza zahteva, da se razprava o njegovi senatni reformi.

Istega dne se bo sestala demokristijanska glavni odbor, ki sicer ne bo razpravljal o političnih temah, pač pa o navedenih spremembah pravilnika. Seveda pa ne bo brez poskusov, da se govori tudi o nekaterih političnih vprašanjih in bo le mogoče dobiti točno sobo o razpoloženju v stranki.

V torek pa bo nadaljeval svoje priskrbenje zasedanja centralni komitej PSI in istega dne se bo začelo tudi zasedanje poslanske zbornice. Poslanci bodo kar kmalu spet začeli govoriti o ograničenju posla, kaj mislijo na zadevi vlada in večinski stranka, bo lahko poslanska zbornica kmalu ugotovila. Na konferenci načelnikov skupin bodo komunisti postavili zahtevo po obravnavanju celotne vladne zakonodaje, da se te zakonih razprava in da se odobrijo se pred razpustom poslanske zbornice. Poleg agrarnih pogodb naj

104 milijarde novih davkov določila Gaillardova vlada

Medtem pa napovedujejo Pineaujevo potovanje v ZDA, kjer bo iskal podporo glede Alžira - Predstavnik alžirskega osvobodilnega gibanja vključen v sirsko delegacijo v OZN - Mac Millan napoveduje sestanek z Gaillardom

PARIZ, 9. - Francoski ministrski svet je nocoj določil več novih davkov za skupno 104 milijarde frankov. Gre predvsem za povečanje raznih davkov in pristojbin. Tako se je povečal za 20 do 30 odstotkov davek na vrednost električnih aparatov za gospodinjstva, televizorjev in radijskih aparatov, na ure in zlatino, na krzno, preproge, luksuzno blago, motorna kolesa, bicikle itd. Davek na avtomobile se ni povečal.

Določeni so tudi 20-odstotni davek na dodatne dobičke, ki so bili doseženi letos v primerjavi s prejšnjimi leti, in dvadsetstni davek na rezerve trgovskih družb. Poleg tega ne bodo izdatki, ki se uporabljajo za ugodje in naslado, veljali več kot splošni izdatki družb. Zato bodo obdavčljivi.

Nacrt zakona je razdeljen na štiri dele: 1. zmanjšanje javnih izdatkov, 2. davčni ukrepi, 3. ukrepi, ki se tičejo izmenjave s tujino, 4. nadzorstvo in organizacija trgov. Posebno pooblastilo naj bi

SALKO ŠEHIĆ

SUKNO IN KONFEKCIJA
VELIKA IZBIRA SUKNA - USNENIH IZDELKOV - KRZNA - SRAJC - PERILA - DEZNIH PLASCEV ZA GOSPODE IN DAME
PLAČILNE OLAJŠAVE

TRST
Largo Barriera vecchia šte. 12 - III. nadstropje
Telefon 96-501

je to popolna priključitev zahodnemu uradnemu stališču, ki bi lahko bilo dokaj čudno, če ga ne bi bili navajeni. Kako bi bilo namreč mogoče vskladiti z realno politiko zahtevo po spremembi sovjetskega stališča, če v naprej, da medsebojnih koncesij, bo mora lo priti vendar po pogajanjih in ne po enostranskih zahtevah.

A. P.

«Vlada v senci» tudi v Bonnu

BONN, 9. - Voditelj socialdemokratske stranke Ollenhauer je izjavil, da bi kongres stranke določil vodstvo stranke, ki se bo sestalo 20. novembra.

Ollenhauer je omenil tudi možnost ustanovitve vlade v senci po angleškem zgledu. Dejal je, da je njegova stranka za napredni korak naprej v tej smeri, ki je poverila glavnim socialdemokratskim predstavnikom določene naloge.

Kar se tiče odnosov opozicije z vlado, je Ollenhauer izjavil, da je njegova stranka pripravljena sodelovati s tretjo Adenauerjevo vlado s pogojem, da se ustvari možnost stalnega stika in stalne izmenjave informacij med vlado in opozicijo. To pa se sedaj ni zgodilo.

KAIRO, 9. - Z dekretom predsednika republike je bil bivši polkovnik El Sedat imenovan za glavnega tajnika stranke narodne enotnosti, ki je bila nedavno ustanovljena.

dil Lord Major v Londonu, je predsednik vlade Mac Millan izjavil: «Upam, da se bom kmalu sestel z novim predsednikom francoske vlade Gaillardom. Vsi prijatelji Francije, in s tem hočem reči vsi Angličani, vsojajo Gaillardu, da bi uspel pri svoji nalogi.»

Iz Washingtona pa javljajo, da sedaj proučuje možnost nitiženja potovanja francoskega zunanjega ministra Pineauja v Washingtonu. O tem se je večkrat razgovarjal francoski poslanec v Washingtonu s pomočnikom državnega po-tajnika Murphym. Zatrjujejo, da bo Pineau morda obiskal Washington 20. novembra in da se z ameriško vlado razgovarjal v zvezi s prihodnjo razpravo o Alžiru v OZN in tudi v zvezi s sestankom NATO, ki bo decembra v Parizu. Vendar pa ni še mogoče točno določiti dneva potovanja, ker se ne ve še, kdaj bodo v OZN razpravljali o Alžiru.

Kakor je znano, je Pineau še pred krizo prve Molletove vlade obiskal Washington in številne južnoameriške države, kjer je skušal dobiti podporo za francosko tezo o Alžiru. Medtem pa se je načrt, ki ga je Pineau opeval na tem potovanju, znatno spremenil. Je Molletova vlada kljub temu padla. Sedaj pa je metamorfoza tega famoznega »okvirnega zakona« med dolgo trajajočo krizo šla še dalje in tako ro moral morda Pineau na nova propagandna potovanja.

Iz New Yorka pa javljajo, da je bil voditelj alžirskega narodnoosvobodilnega gibanja Jazid vključen v sirsko delegacijo v OZN. Tako bo med debatami o Alžiru privrženec govoril v mednarodni organizaciji prestavnih alžirskih osvobodilnega gibanja.

Mehanična delavnica in črpalka bencina AGIP

Simič Marij

OPCINE Narodna ulica 48 - Telefon 21-322
PREDSTAVNIŠTVO MOTOCIKLOV NAJBOLJSIH
ZNAMK: «CIMA», «LYGIE» IN «VICTORIA»
IN KOLESA (STE ZNAMKE)

Dobite tudi domačinske dele za motorje in kolesa. - Vse po konkurenčnih cenah.

Na pripravljalni konferenci, ki je bila oktobra v Kairu, so predstavniki 23 azijskih in afriških držav določili dnevni red decembrske konference, ki zajema skoraj vsa vprašanja, ki se tičejo afriško-azijskih držav, zlasti pa vprašanja Palestine, Alžira in Omana.

V sirski prestolnici so medtem objavili uradno poročilo, ki pravi, da je neka sirska obmejna zadržala ušla enega oboroženega turškega vojaka na področju, kjer je sinoči prišlo do streljanja med obmejnimi stražami obeh držav. Uradno poročilo pravi dalje, da sta dne dve neznani reakcije: le-ta leteli nad nekaterimi sirskimi kraji ob sredozemski obali.

Gurion ni odgovoril, ali misli, da bi sodelovali v skupni organizaciji mešane komisije OZN za premirje. Stališče Izraela je, da konvencija o premirju ni več veljavna, ker Egipt in druge arabske države poudarjajo, da so še vedno v vojnem stanju z Izraelom. Kakor je znano, priključuje Izrael odločitev ZDA na zahtevo za gospodarsko pomoč.

IMPEXPORT

IZVAZA: Vsakovrstni les, drva za kurjavo, gradbeni material
IZVAZA: tekstil, kolonialno blago in raznovrstne stroje

SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA VSAKOVRSNE KOMPENZACIJE

TRST, UL. CIPRONE 8
Tel. 38-136, 37-725; teleg.: IMPEXPORT - TRIESTE

KAIRO, 9. - Glavni tajnik odbora za afriško-azijsko solidarnost, indijski delegat dr. Anup Singh je izjavil, da je bilo na konferenci, ki bo v Kairu od 26. decembra do 1. januarja, povabljenih 40 afriških in azijskih držav.

Dr. Singh je izjavil, da se bo decembrske konference, na kateri naj bi našli trdno podlago za enotno afriško-azijsko fronto na temelju bandunskih načel, določilo od 250 do 400 delegatov, ki bodo zastopali celotno javno mnenje njih dežel. Dr. Singh je dodal, da Izrael ni bil povabljen na konferenco, «ker predstavlja pretežno politično vprašanje, ki bi ustvarilo nesoglasja na konferenci, ki mora soglasno odobriti resolucije o vprašanju, ki je na dnevnem redu».

Na pripravljalni konferenci, ki je bila oktobra v Kairu, so predstavniki 23 azijskih in afriških držav določili dnevni red decembrske konference, ki zajema skoraj vsa vprašanja, ki se tičejo afriško-azijskih držav, zlasti pa vprašanja Palestine, Alžira in Omana.

V sirski prestolnici so medtem objavili uradno poročilo, ki pravi, da je neka sirska obmejna zadržala ušla enega oboroženega turškega vojaka na področju, kjer je sinoči prišlo do streljanja med obmejnimi stražami obeh držav. Uradno poročilo pravi dalje, da sta dne dve neznani reakcije: le-ta leteli nad nekaterimi sirskimi kraji ob sredozemski obali.

NOVI DELHI, 9. - Danes se podpisali sporazum o uporabi, posojila 500 milijonov rupij, ki jih je Sovjetska zveza nedavno dovolila Indiji. Kredit se bo uporabljal za gradnjo in vzdrževanje železnice, ene termične centrale, ene tovarne optičnih leč. Orestri bodo znašale 2,5 odst. in posojilo se mora vrniti v 12 letih začetni eno leto potem, ko bo Sovjetska zveza dobavila potrebne stroje in naprave. Dogovor določa tudi, da bo indijsko tehnično osebje odšlo v Sovjetsko zvezo na vežbanje.

Garaža «ROIANO»

TRST - UL. MORERI 7
Telefon 35-608

POSTREŽNA POSTAJA
PRODAJA OLJ ZA MAZO
NAJMANJŠE AVTOMOBILOV za krajevno postrežbo in za inozemstvo

— NOČNA SLUŽBA —

Za izvajanje posebnega statuta

Včeraj popoldne razprava o šolstvu

Ugotovljena potreba izvajanja čl. 5 «Politika» o razorožitvi

(Od našega dopisnika)

BEograd, 9. - Mešan jugoslovansko-italijanski odbor je po dvodnevni razpravi, ki je potekala v ožnjah medsebojnega razumevanja, končal z razpravo o prvi točki dnevnega reda, t. j. o uporabi jezika. Čeprav zaenkrat zaradi stroge tajnosti na obeh straneh niso še znane podrobnosti, je mogoče po nekaterih zunanjih znakih sklepati, da je odbor med razpravo ugotovil, da je potrebno začeti s konkretnimi ukrepi za zagotovitev izvajanja in spoštovanja določil o uporabljanju jezika v smislu točke 5 posebnega statuta.

Danes popoldne so člani mešanega odbora s istim razpoloženjem začeli razpravljati o drugi točki dnevnega reda, t. j. o vprašanju šolstva. Odbor bo nadaljeval svoje delo v ponedeljek popoldne.

V zvezi z zagotovitvijo, v katero je začelo vprašanje razorožitve, prevladuje v Beogradu mnenje, da je edini izhod kompromis, ker se je pokazalo, da se s pritiskom in s preglasovanjem ne more storiti noben korak naprej. Kompromisna rešitev je mogoča tembolj, ker so vsi pogoji za začetne ukrepe na smeri sporazumov. Potrebno je le, da diplomacija, ki zastopa razgovorne objektivno razpoloženje, opusti nezaupanje in dobe hladne vojne.

Po mnenju nocojnega «Politike» je doseženo ravnotežje med obema blokami, ki ga je nemogoče bistveno spremeniti. Zakaj torej nadaljevanje razorožitve? Odbor je v zvezi z razorožitvijo razpoloženje v Beogradu mnenje, da je edini izhod kompromis, ker se je pokazalo, da se s pritiskom in s preglasovanjem ne more storiti noben korak naprej. Kompromisna rešitev je mogoča tembolj, ker so vsi pogoji za začetne ukrepe na smeri sporazumov. Potrebno je le, da diplomacija, ki zastopa razgovorne objektivno razpoloženje, opusti nezaupanje in dobe hladne vojne.

Sovjetsko posojilo Indiji

NOVI DELHI, 9. - Danes se podpisali sporazum o uporabi, posojila 500 milijonov rupij, ki jih je Sovjetska zveza nedavno dovolila Indiji. Kredit se bo uporabljal za gradnjo in vzdrževanje železnice, ene termične centrale, ene tovarne optičnih leč. Orestri bodo znašale 2,5 odst. in posojilo se mora vrniti v 12 letih začetni eno leto potem, ko bo Sovjetska zveza dobavila potrebne stroje in naprave. Dogovor določa tudi, da bo indijsko tehnično osebje odšlo v Sovjetsko zvezo na vežbanje.

CICLO A. MELILLO - TRST

UL. A. CACCIA 3

POSEBNE CENE ZA IZVOZ

Velik požar v Beogradu

BEograd, 9. - Nocoj je nenadoma izbruhnil požar v milnu «Deveti maj» v UL. vojvode Mišića. V času ko poročila, se vsi gasilci Beograda trudijo, da bi lokalizirali požar. Iz sosednjega hiš so izselili vse stanovalece.

Kakor piše «New York Times», je državni tajnik Dulles zahteval od izraelskega ministrskega predsednika Ben Guriona, naj dovolji, da bi kakšne osebnosti OZN posredovale med Izraelom in Jordanijo v zvezi z nedavnimi obmejnimi incidenti. List dodaja, da Ben Gurion je odgovoril, da se ne bo posredoval.

Mac Millan o angleški politiki

LONDON, 9. - Predsednik vlade Mac Millan je nocoj govoril na banketu, ki ga je priredil lord Major v Londonu. Izjavil je, da Velika Britanija ne bo več ostala v esajani osamljenosti, in je dodal, da ni mogoče več govoriti o »epopolnomu neodvisni politiki«, pa najsi gre za gospodarstvo, za obrambo ali pa za zunanje zadeve. Dejal je, da je prava moč Anglije v njenih zavezništvih in da se je to novo stališče jasno pokazalo med njegovim obiskom v Washingtonu. Izrekel je upanje, da bo angleško-ameriška izjava služila vzvežanju.

Ali je treba reči?...
...Dežuje...

Zato boste svoj dežni plašč kupili v trgovini

PITASSI

TRST - KORZO ITALIA 7

Nasli boste najbolj bogato izbiro dežnih plaščev raznih vrst iz BOMBAŽA - NAJLONA - TERITALA po najnižjih cenah

Izključna prodaja:
San Giorgio
Ballarini
Valstar
Pirelli
Kennedy
Barbus

Sealup
Storm
Red and black
Rain Stop
Lefos

GOR'CA - VIDEM - PORDENONE - PADOVA - VICENZA - MILAN

7 dni v svetu

Vedno bolj v predvolilni atmosferi

Sele v torek bo parlament zopet začel delo, vse pretekli teden pa je vladalo le pravo politično razpoloženje. Za Montecitorio je namesto domačega zaseda evropskega parlamenta - skupščina Evropske premogetovine in jeclarske skupnosti. Na tej skupščini je imel v začetku tudi predsednik Gronchi govor, v katerem je v bistvu ponudil tudi to, da je treba dlati na to, da bodo končno ljudje kaj imeli od raznih dogovorov in pogodb.

Prejšnji nedeljo je nenadoma umrl generalni tajnik CGIL Di Vittorio. Z njegovo smrtjo je delavsko gibanje v Italiji in v svetu zares močno privedlo. Njegov pogreb je dokazal, kako je bil po-konik priljubljen pri delavskih množicah, a iskreno je po njem žaloval tudi mrtvi-kateri njegov idejni ali raz-dni na-protnik, ki ga pa je sicer cenil kot prijatelja. Seveda se bo njegova izjava po-sebno čutila v CGIL, kjer se je ne ve, kdo bo njegov naslednik.

V ostalem pa prehajamo vedno bolj v volilno obdobje. Sklepa se dogovori - ali se vsaj skušajo skleniti - za nastop pri volitvah, nekateri pa govorijo tudi že o smeri po volitvah: predvsem levi predstavniki v parlamentu, ki postavljajo zahtevo, da se stranka obveže, da bo ostro nastopala proti KD pred volitvami in da tudi po volitvah ne bo imela z njo nikakih razgovorov; pa naj bodo volilni rezultati kakršnikoli.

Pred dnevi so sestavili poseben odbor, ki naj poskrbi za proslavo 10-letnice ustape. Lepo bi bilo, da bi ta proslava ne bila nekaj formalnega, pač pa da bi bila bolj občutna državljanom, da sedaj zares usinijo tiste občutnosti, ki jih ustava določa, in ki stvari nikakor ne stoji preveč zadovoljstvo na našem področju, kamor se tudi raz-teguje veljava nekaterih naravnost smatrnih zakonov.

Mladenec v oguljeni suknji

Francoska narodna skupščina je v noči od torika na sredo izglasovala investituro Feliza Gaillarda. S tem se je zaključila petdesetletna vladna kriza. Ob investituri je vladna zbrala okoli sebe skoraj razen komunistov, progr-sistov in poujadstov. Zanj je glasovalo 337 poslancev, proti pa 173.

Novi članice FAO

RIM, 9. - Na današnji popoldanski seji konference FAO so glasovali o sprejemu novih članic. Sprejeti sta bili Gana in Malaja. Prav tako je bila ponovno sprejeta Poljska. Organizacija ima sedaj 77 članov. Poljska se je umaznila iz FAO leta 1951. Zaradi tega je bilo sklenjeno, da bo svoje zaostale prispevke lahko plačala organizaciji v desetih letih.

O novih bombnikih v SZ

WASHINGTON, 9. - V ZDA kroji govorice, da bo Sovjetska zveza v kratkem razpolagala z novimi »hiperzvničnimi« bombniki, ki bo lahko doseglo cilj v katerem koli delu sveta. Državni departar na no-če komentirati teh govorice.

V pristojnih krogih poudarjajo s tem v zvezi, da ameriško letalstvo že razpolaga z letali, ki lahko dosežejo katerikoli del sveta. Med temi je »B-36«, katerega hitrost je dvakrat tolikšna kakor hitrost zvoka.

Kar se tiče govorice o omejenem sovjetskem bombniku, se navajajo izjave sovjetskih voditeljev, da so mecelinske rakete potisnile v muzej konvencionalne bombnike.

Stavka kovinarjev na Japonskem

TOKIO, 9. - Nad 80.000 japonskih kovinarjev je danes začelo 24-urno stavkoč da podprejo svoje zahteve za zvišanje mezd. Gre že za šesto stavko japonskih kovinarjev od 8. oktobra dalje, t. j. odkar se je začela njih sindikalna akcija proti lastnikom največjih kovinarskih in jeclarskih kompleksov v državi.

Izgubljeno letalo s 44 potniki

SAN FRANCISCO, 9. - Ni še ne ve o letalu «Strato-Cruiser», ki je v petek zvečer odletelo iz San Franciscana na Honolulu. Zadnje radijske vesti je oddala štiri ure preden bi moralo prispeti na cilj. Iščeno ga, kjer domnevajo, da bi lahko padlo ali nekako pristalo na morju, toda do sedaj brez uspeha. Nekateri predstavniki letalske družbe pravijo, da je letalo tako hermetično zaprto, da se ne bi moglo potopiti. V letalu je bilo 36 potnikov in 8 članov posadke.